

Autoevaluace v práci učitele

Mgr. Jiří Štěpán¹

e-mail: stepan@zsalsova.cz

Mgr. Blanka Kozáková²

e-mail: blanka.kozakova@kvic.cz

¹ Základní škola Kopřivnice, Alšova 1123 okres Nový Jičín

² Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum, Nový Jičín, příspěvková organizace

Klíčová slova

autoevaluace, diagnostika, hodnocení, výuka, přednáška, záznam

Aby učitel neustrnul ve svém vývoji a mohl svou práci stále zkvalitňovat, neměl by zapomínat na autoevaluaci. Navíc ne každý z nás snese kritiku od druhé osoby, dokáže si z ní vzít pozitiva pro svou práci, poučit se.

V autoevaluaci tedy vidíme možnost, kdy učitel po vlastní diagnostice může pracovat na zlepšení a zefektivnění své pedagogické činnosti. Připomeňme ještě, že hodnocení personální práce je zakotveno ve Vyhlášce č. 15/2005 Sb. Jedním ze zajímavých způsobů, který významně nenarušuje výuku, je pořízení zvukové či video nahrávky. Učitel se může opakovaně věnovat záznamu a soustředit se na sledovanou problematiku.

V rámci realizace projektu RESTART, reg. č. CZ.1.07/1.3.00/51.0004 jsme ověřovali vhodný software, který by umožňoval snadné pořízení video a zvukové nahrávky, byl ovládán intuitivně a zejména, aby následně bylo možné záznam podrobně zkoumat. Takovým pomocníkem pro autoevaluaci by mohl být v projektu testovaný software E-Mentor a ten bychom Vám chtěli dnes představit.

Uvedený program umožňuje současně záznam zvuku, pracovní plochy počítače a několika kamer (jedna z nich může být natočena na učitele a druhá na žáky). Při zpětné diagnostice pak můžeme:

1. hodnotit (sledovat) sami sebe
 - jak vysvětlujeme učivo
 - jaké používáme věty
 - jestli často neopakujeme některá slova
 - jestli reagujeme na podněty žáků a nemluvíme jen sami pro sebe
 - jestli nepoužíváme zbytečná, popř. nevhodná gesta
 - jestli zvolená metoda výuky, např. přednáška, byla vhodná nebo by bylo lepší použít vyvozování
 - jestli jsme nezapomněli na úvod, závěrečné shrnutí, popř. doplňující otázky...
2. hodnotit (sledovat) žáky
 - jestli je výklad zaujal
 - kolik žáků se věnuje výklad pozorně a kolik jiné činnosti
 - zdali si zapisují učivo
 - jestli si stíhají zaznamenat poznámky
 - kdy pokládají doplňující otázky
3. hodnotit (sledovat) pořízený záznam pracovní plochy
 - co jsme v prezentaci ukázali, zdůraznili, doplnili, jestli tím byl podpořen výklad...

Ověřili jsme minimální požadavky pro spuštění a použití software E-Mentor (dle minimální konfigurace deklarované výrobcem):

- procesor Core I5, 1,8 GHz,
- 6 GB RAM,
- operační systém Windows XP SP3,
- 32 bitový systém,
- Intel HD Graphics řešení,
- rozlišení obrazovky 1280 x 720,
- integrovaná zvuková karta

Doporučená konfigurace PC vypadá následovně:

- procesor Core I5, 3.3 GHz,
- 8 GB RAM,
- operační systém Windows 7,
- 64 bitový systém,
- Intel HD Graphics řešení,

- rozlišení obrazovky 1920 x 1080,
- integrovaná zvuková karta [1].

Náš kurz byl realizován na notebooku s následující konfigurací:

HP Pro Book 645 G1

- procesor AMD, 2.5 GHz,
- 4GB RAM,
- operační systém Windows 7,
- 64 bitový systém,
- AMD Radeon HD 7420G,
- rozlišení obrazovky 1366 x 768,
- integrovaná zvuková karta

Software si můžeme vyzkoušet ve verzi, která má jistá omezení, ale je volně ke stažení na webu prodejce. Pokud se poté rozhodneme pro nákup, pak si software opět stáhneme na webu, ale pro jeho instalaci již potřebujeme licenční číslo. Dle licenčních podmínek je licence vázaná na počítač, na kterém instalaci provádíme. Je tedy vhodné si dobře promyslet, který školní počítač si pro tuto činnost vyhradíme či zda se rozhodneme pro nákup většího počtu instalací.

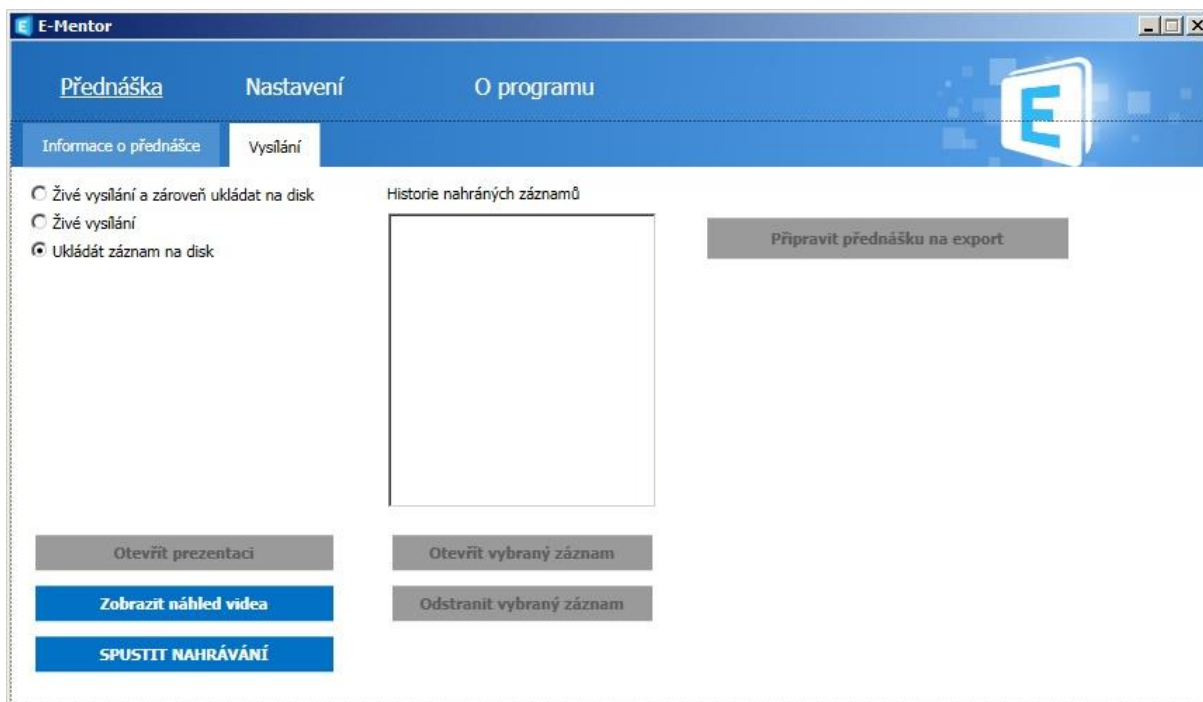
Z metodického hlediska asi nemá velký smysl pořizovat záznam celé hodiny, v projektu se soustředíme spíše na sledování nových jevů, které si učitelé při práci s tablety zkouší a ověřují jejich využití ve výuce.

Po instalaci E-Mentoru se můžeme věnovat vlastnímu ovládní programu.

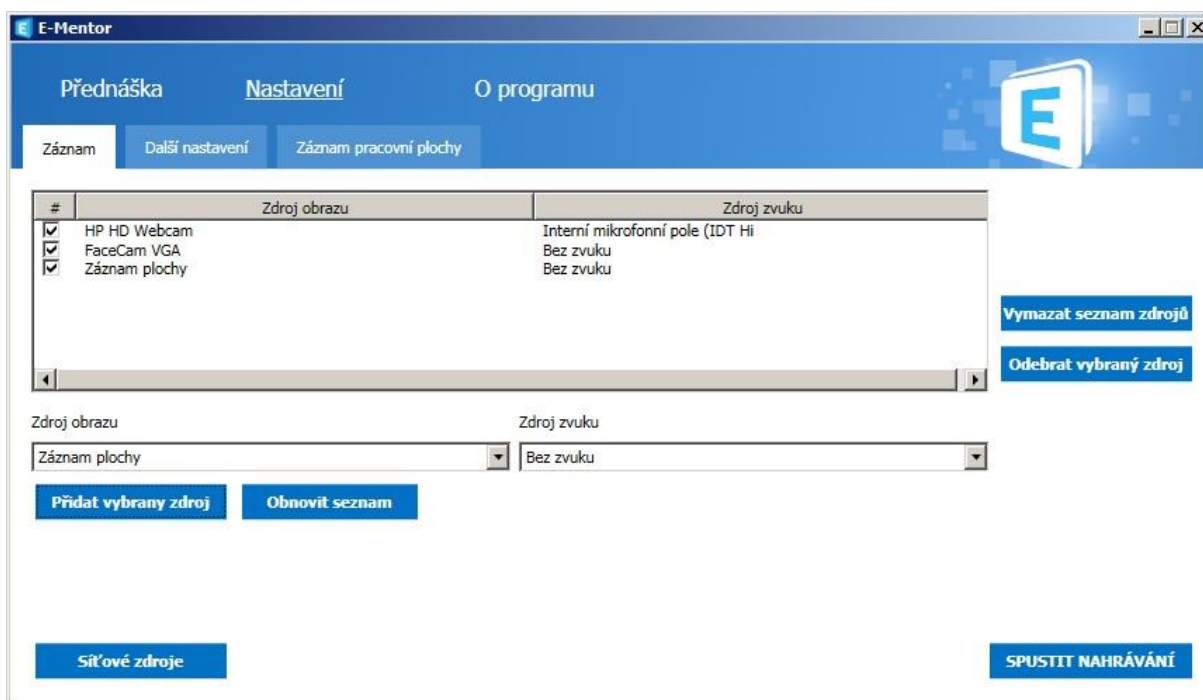
Po spuštění v sekci *Přednáška* na kartě *Informace o přednášce* vyplníme pole *Název přednášky*, *Autor přednášky* a *Popis přednášky*.

The screenshot shows the E-Mentor application window. At the top, there are three tabs: 'Přednáška', 'Nastavení', and 'O programu'. Under 'Přednáška', there are two sub-tabs: 'Informace o přednášce' (selected) and 'Vysílání'. The main area contains three text input fields: 'Název přednášky' with the value 'Google2', 'Autor přednášky' with the value 'Mgr. Jiří Štěpán', and 'Popis přednášky' with the value 'Vyhledávání obrázků na internetu.'. At the bottom right, there are two blue buttons: 'Upřesnit nastavení' and 'SPUSTIT NAHRÁVÁNÍ'.

Na kartě *Vysílání* zvolíme v našem případě *Ukládat záznam na disk*.

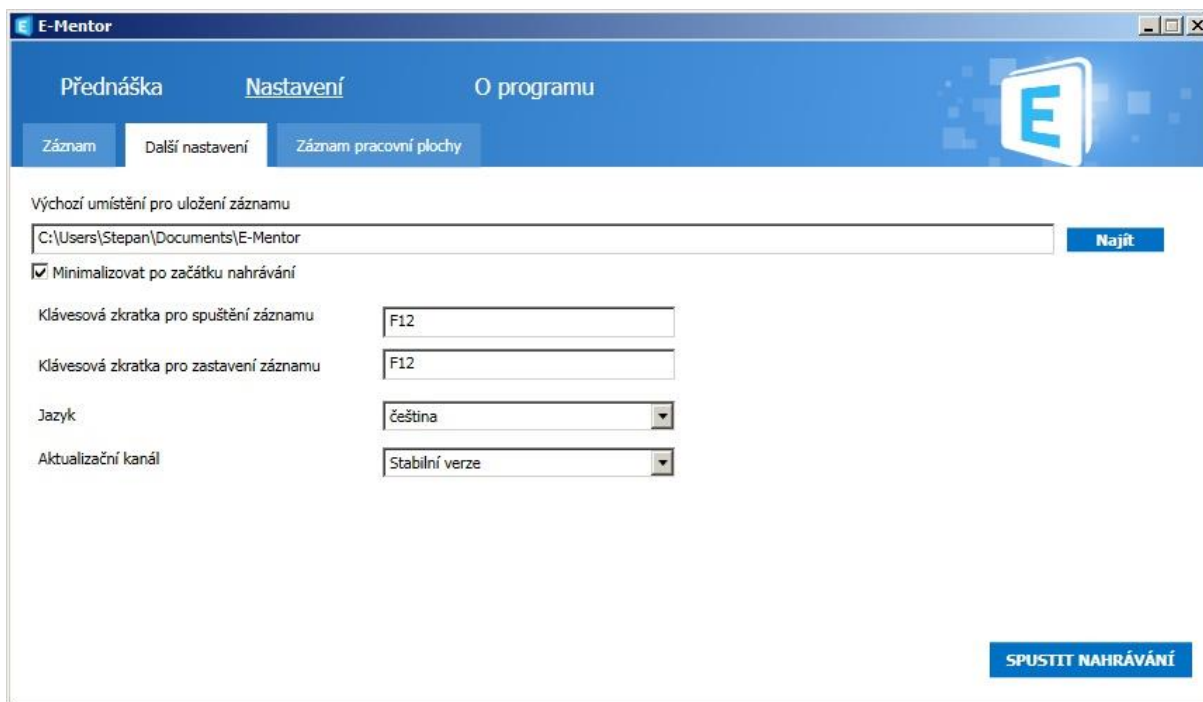

V sekci *Nastavení*, na kartě *Záznam* přidáme postupně všechny zdroje obrazu a zvuku, které chceme při vlastním záznamu použít. V našem případě dvě webkamery a jeden mikrofon a Záznam plochy:

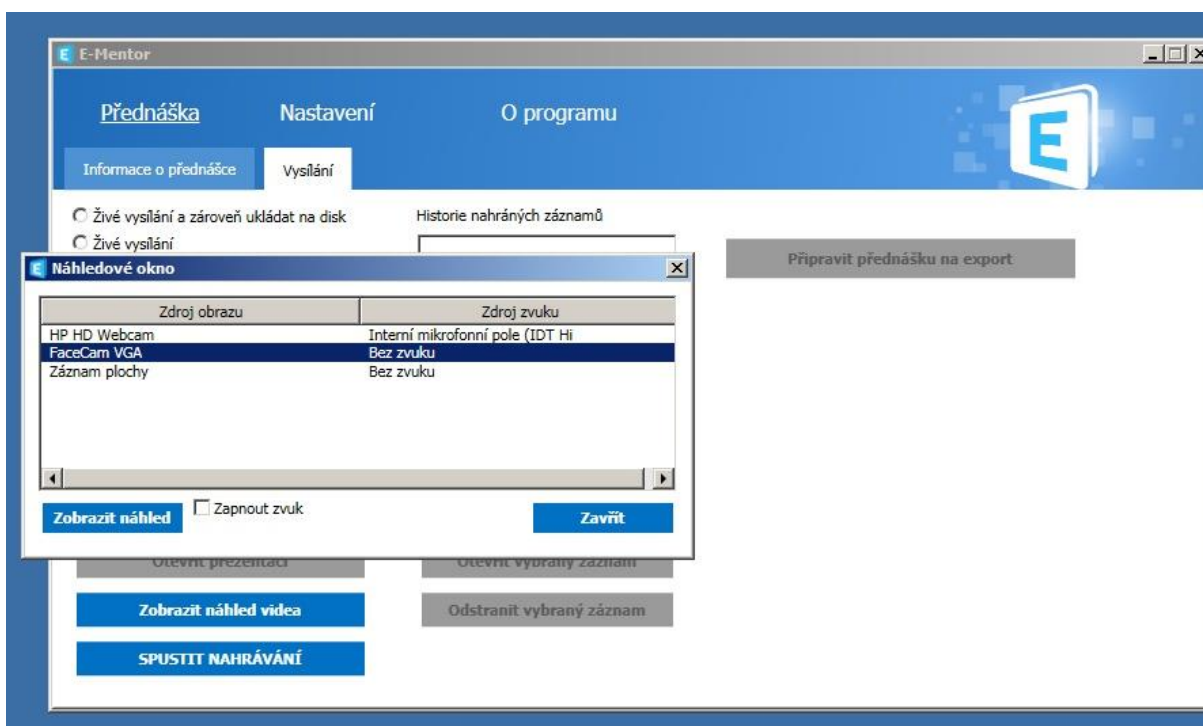

(Jednou webkamerou bude zaznamenána třída, druhou učitel, dále proběhne záznam pracovní plochy a zvuku.) Pozor, všechna vstupní zařízení musí být připojena k počítači před spuštěním programu E-Mentor.

V sekci *Nastavení*, na kartě *Další nastavení* doporučuji doplnit pole *Výchozí umístění pro uložení záznamu*, zatrhnout položku *Minimalizovat po začátku nahrávání*, a bude-li třeba, můžeme změnit klávesovou zkratku pro spuštění a zastavení záznamu.

Nastavení směru (záběru) kamer můžeme zkontrolovat v sekci *Přednáška* na kartě *Vysílání* tlačítkem *Zobrazit náhled videa*, kdy v *Náhledovém okně* po výběru kamery tlačítkem *Zobrazit náhled* zobrazíme pohled vybrané kamery.

V této chvíli máme vše připraveno a tlačítkem *Spustit nahrávání* spustíme záznam, program se minimalizuje, a můžeme začít svou přednášku. Záznam přednášky ukončíme námi předem zvolenou klávesovou zkratkou (v našem případě F12).

Po proběhlé konverzi přednášky můžeme záznam spustit v sekci *Přednáška* na kartě *Vysílání*. V poli *Historie nahraných záznamů* vybereme přednášku s našim názvem a zmáčkneme tlačítko *Otevřít vybraný záznam*.

